

FRA JULIJAN RAMLJAK

Vrijeme neumorno prolazi, a sjećanje na osobe koje su ostavile dubok dojam na nas nikada ne blijedi. Živjeti i djelovati u vrijeme „izama“, kao što je fašizam, komunizam, nacizam..., nije bila neka idila iz bajke, već surova borba za goli život. Krv nevinih ljudi do naših dana vapije, jer kosti se voljenih rastrše po cijeloj zemlji bez ikakvoga spomena. Smrt je bila prečest gost. Uzimala je često ono što nije smjela uzeti, a kako bijaše samo gost uzimala je samo darovano. Nije ona kriva za ništa. Ponekad se i ona sama gadila na sveopće stanje. Ponekad ni sama nije mogla uzeti sve što su joj darovali.

Živjeti u takvom okruženju i preživjeti nije jednostavno, a ako ste bili intelektualno potkovani i duhovni vođa naroda preživjeti je bilo pravo umijeće. Mnogi su se u tom vrtlogu izgubili, a rijetki su oni koji su prošli bez posljedica. Živjeti svoje poslanje i znati beskompromisno što si i tko si, dajući cijelog sebe za svoj narod bez obzira na posljedice, možemo nazivati ludošću, a zapravo se radi o nesvakidašnjoj hrabrosti. Takav je bio i naš fra Julijan.

Fra Julijan Ramljak rodio se 5. studenog 1918. u Siveriću od roditelja Luke i Mare r. Odak. U Siveriću završava pet razreda osnovne škole i jednu godinu građanske u Drnišu nakon čega odlazi u franjevačko sjemenište u Sinj gdje završava gimnaziju. U novicijat stupa 28. srpnja 1937. na Visovcu. Svečane zavjete položio je 24. rujna 1941. u Makarskoj. Za svećenika je zaređen 15. kolovoza 1943. u Makarskoj. Do 1947. obavlja službu župnog vikara u Dubravicama, Rupama, Kljacima i Gracu Drniškom. Te 1947. godine uhvaćen je u Gracu i optužen na zatvor u trajanju od 18. godina. Vrijeme od 1947. do 1962. provodi tamnujući u KPD-u Stara Gradiška. Nakon izlaska iz zatvora i kratke rehabilitacije preuzima župu sv. Ilije na Studencima. Župu napušta 1976. kada je imenovan župnikom Stankovaca. Iste godine je imenovan i definatorom Provincije, te dužnost obavlja do 1979. godine. Posljednja aktivna služba mu je bila Promina iz koje mora u izgnanstvo zbog ratnog stanja. Od 1994. je umirovini i svoje staračke dane provodi na Visovcu, Drnišu i Omišu. Umire 16. prosinca 2005. u splitskoj bolnici Firule.

Vrijeme fra Julijana nije mazilo. Biti čovjek nikad kroz povijest našeg naroda nije bilo teže. Laži, prijevare, izdajstva, ubojstva i mnoge

druge gadosti rasle su poput gljiva poslije kiše. Montirana suđenja bila su svakodnevnica. Osudit se treba svatko tko ne pristaje uz “izam“. Noć je “pojela“ mnoge nedužne. Fra Julijana nije zadesila ta zla kob iako mu je bila pripravljena. Dobrota u takvom okruženju nije zamrla. Obični čovjek lakše može uvidjeti nečiju pravednost nego oni drugi. Strah od krvave odmazde prečesto nije davala da dobrota iznjedri na vidjelo. U svemu tom ipak su neki smogli snage i snalažljivosti da ga spase od krvavog pira, pritom ostajući pomagači u skrovitosti.

Tih godina za mnoge vrijeme je stalo. Odbornici su stavljali na listu sve neprijatelje koji moraju “nestati“ u noći, a ako ne uspiju “nestati“ moraju se izvesti pred sud. U takvim procesima vrijedi ona poznata: *kadija te tuži – kadija te sudi*. Kako nisu uspjeli pokušaji da se fra Julijana likvidira, a bijaše duhovnim vođom golemog prostora, trebalo ga je osuditi. Kako uhvatiti čovjeka kojega voli cijeli puk? – pitaše se neprijatelji. I moćnog neprijatelja bijaše strah običnog čovjeka. Plan je pao. U jesenskim danima kad je noć dovoljno mračna da sakrije tu nepravdu. Taj lukavi plan i ostvariše. Križ života posta još teže nositi. Mučenje, iznude, ponude da bi iznevjerio svoj narod, poziv i poslanje postaše stvarnost. Ostati vjeran svemu što obeća pred crkvenom zajednicom na dan ređenja mogao je samo onaj tko zna tko je, što je i polažući svoj put u Božji naum. S takvim pouzdanjem očituje se veličina i zrelost čovjeka na kojem počiva takav junački duh. Progonitelji nisu mogli sebi priuštiti poraz. Htjeli su zatrti svaku crtu ljudskog u onom kojem sude. Htjedoše to učiniti i fra Julijanu pa mu prirediše javno suđenje s lažnim i slabašnim svjedocima. Zar nas to ne podsjeća na Isusovo suđenje? Otpadnika tad bijaše kao i u Izraelu, ali hrvatski puk nije mogao vikati kao izraelski: raspni ga! raspni ga! – već pravednika prepoznaše i htjedoše osloboditi složnim povikom: Dolje banditski sud! Mi smo narod! Na slobodu! Fra Julijan je pravedan! Kadije ipak ne slušaše narod kao Pilat, već mu dadoše robiju od 8 godina.

Naova Gradiška bit će ti novi dom, tako glasiše presuda, a fra Julijan nije ni istražio sve draži novoga doma kad mu protivnici prirediše novu optužbu, novu presudu. Taktika nakon prvog poraza se mijenja. Suđenje je zatvoreno za javnost, da bi ga mogli lišiti glave. Providnost Božja to ipak nije dopustila, ali se kazna povećala za 10. tegobnih godina.

U takvim trenucima znaš zbog čega si dospio na mjesto na koje nikada nisi smio dospjeti. Sustav je morao “popraviti“ one koji nisu u njegovu krugu. Sve te nepravde nagnale su mnoge na pitanje: kako dalje? Tlačenja, izrugivanja u mahove su prelazili u stil krvoločnih životinja, a ne ljudskih bića. Za podnijeti sav taj teret trebala je vjera i njena hrana

molitva i euharistija. Uzdajući se u Boga i hraneći se Tijelom svaki je križ zamjetno lakši, ta znalo se zbog čega se nosi. Istina i vjera onom čovjeku koji zna zbog čega je na "popravku", daju uporište i snagu da sve podnese. Ime takvih, kao što je bilo fra Julijan, koji se nikada ne daše zatrti. To su junaci svoga vremena. Zbog ljubavi prema svom puku bili su kadri žrtvovati sebe samo da bi pokazali pravu stazu ljubavi koja ide prema Kristu. Krist svima bijaše vodilja da putuju tom stazom, premda ponekad vođeni ljudskim strahom i strepnjom, sve do kraja života. Vjerujem da su fra Julijan, i njemu slični, nagrađeni vječnim životom i da progovaraju svima kako treba slijediti Krista.

Fra Ljudevit Cikojević